

“L’Estat més descentralitzat del món”

OPINIÓ

ÉS SORPRENENT COM HA CALAT, CONTRA TOTA EVIDÈNCIA, EL MANTRA QUE CONSIDERA ESPANYA, JA SE SAP, “L’ESTAT MÉS DESCENTRALITZAT DEL MÓN”.

El model espanyol de convivència que apareix després de la mort del dictador a partir de 1975, amb les seues coses bones, no tan bones i dolentes, acaba de complir, si fa no fa, uns quaranta anys. No és gens estrany, doncs, que haja entrat en una certa crisi d’aquelles en què no saps ben bé si has dirigit adequadament les teues passes i si et caldria redefinir alguns objectius vitals. Pot passar que, en aquests casos, hi haja qui faça un tomb molt radical a la seua existència, però el més normal és que es canvien només alguns elements del decorat vital per continuar, al capdavant, amb la mateixa dinàmica de sempre. També és això el que sol passar amb les reformes constitucionals, que tendencialment afirmen moltes més coses que no en canvien. En un context de regeneracionisme de caire molt obertament lampedusià, com és l’espanyol, no sembla probable que el règim de la restauració borbònica constitucionalitzat el 1978 haja de patir una transformació molt radical de les seues estructures. La majoria de la població espanyola, simplement, no hi està a favor. De moment, amb començar a anar al gimnàs, fer una mica de *running* i assumir que s’han complit 40 anys i toca adaptar determinats plantejaments a la realitat social que cau pel seu propi pes, ja els està bé als nostres compatriotes.

Ara bé, tota crisi, encara que siga d’un estil com aquest, hauria de ser emprada, com a mínim, per deixar de dir-se a un mateix mentides de les grosses. Confrontar-se amb l’espill i assumir com estan les coses amb certa sinceritat. Perquè els problemes, ara existencials individuals o adés de convivència social, no desapareixen pel fet de negar-los. I cap millora no es pot plantejar sense una avaluació mínima del que ens cal de debò. En aquest sentit, una de les coses més sin-

ANDRÉS
BOIX PALOP
@Andres_Boix

gulars del model espanyol de convivència, tret diferencial sens dubte del peculiar marc cultural en què hem viscut tots aquests anys, i on encara vivim, és la gran quantitat de boles que ens hem habituat a assumir com a part de la decoració. Repetides per tots, mitjans de comunicació, polítics, empresaris, *intellectuals*... conformen un espai de trobada peculiar que tranquil·litza molt a tothom però que té el gran problema de ser una ficció que acaba condicionant decisions col·lectives en una direcció errada. Parle de coses com el consens sobre un model econòmic pactat des de dalt convertit en “exemple de repartiment de la riquesa arreu d’Europa”, de la transacció convertida en *transició*, de la por al debat públic que es transforma en “cer-

ca del consens”, de l’obturació dels mecanismes de participació per “representar totes les sensibilitats socials” més bé o de convèncer la població que tenim un sistema altament redistributiu i del benestar quan mires les dades europees o de l’OCDE, l’índex de Gini o qualsevol altre indicador, i la realitat espanyola, dissortadament, és la que és. En aquest mateix sentit, és sorprenent com ha calat, contra tota evidència, el mantra que considera Espanya, ja se sap, “l’Estat més descentralitzat del món”.

Com que haurem de debatre molt prompte sobre aquesta qüestió, a partir de 2016, estaria bé començar a dir-nos la veritat. Ço és, que no, que les coses, siga bona o dolenta la descentralització, no són com ens les han contades. Que en matèria de despesa pública, per exemple, no s’hi val a comparar Espanya i llevar la despesa de la seguretat social de la columna estatal amb altres països on sí que s’hi inclou per dir que tenim més despesa regional que ningú. Que no és exemple de descentralització tenir els Governos autònoms depenent d’un finançament autònom manifestament insuficient i que determina en última instància l’Estat. Que els models descentralitzats no tenen coses com el FLA que permet que per pagar una factura a Catalunya s’haja de donar el vist-i-plau des del Govern central. Que comunitats autònomes com l’andalusa han volgut, amb els seus diners, contractar mestres per al seu ensenyament públic i la legislació de l’Estat, avalada pel Tribunal Constitucional, els ho ha impedit. O que el Govern valencià vol atendre immigrants irregulars en la sanitat pública i no pot fer-ho, senzillament, almenys de moment, perquè l’Estat s’hi oposa. Quina descentralització de la senyoreta Pepis és aquesta?

Professor de dret administratiu a la Universitat de València